Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 575 2130 AN Hoofddorp

Eneco Wind
T.a.v. de heer F. de Jong
Postbus 19020
3001 BA ROTTERDAM

20130030580

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Luchtvaart
Saturnusstraat 50
Hoofddorp
Postbus 575
2130 AN Hoofddorp
www.ilent.nl

Contactpersoon
ing. H. van den Berg
Senior inspecteur

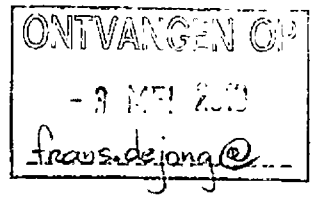
T 0 70 456 3442
F 070 456 30 01
Henk.van.den.Berg@ILenT.nl

Ons kenmerk
ILT-2013/11399

Uw kenmerk
e-mail 25-02-2013

Bijlage(n)
1

Datum 02 MEI 2013
Betreft Windturbines bij Vianen

Geachte heer De Jong,

De Inspectie Leefomgeving en Transport (de Inspectie) heeft uw e-mail van 25 februari 2013 ontvangen. In uw e-mail vraagt u om een herbeoordeling van het plaatsen van een windpark nabij Vianen, op de locatie zoals aangegeven in bijlage I. U geeft aan dat in verband met het radar station Herwijnen de ashoogte maximaal 100 meter mocht bedragen. Aangezien het radarstation Herwijnen buiten bedrijf is gesteld verzoekt u aan te geven of er bezwaar bestaat tegen de realisatie van windturbines met een ashoogte van meer dan 100 meter. In reactie op uw verzoek kan ik u het volgende meedelen.

De Inspectie toetst of te realiseren objecten gevolgen hebben voor de veiligheid van de burgerluchtvaart. De plannen worden getoetst aan de hand van internationale burgerluchtvaartcriteria welke zijn opgesteld door de International Civil Aviation Organisation (ICAO). In het ICAO document over luchthavens (Annex 14) zijn de criteria met betrekking tot hoogtebeperkingen rondom luchthavens verwoord. Doel hiervan is het luchtruim rond luchthavens vrij te houden van obstakels om zodoende vliegtuigoperaties van en naar de luchthaven veilig te kunnen uitvoeren. Zo wordt voorkomen dat de omgeving van een luchthaven ongecontroleerd wordt volgebouwd. De door u voorgestelde windturbines met een ashoogte van meer dan 100 meter bevinden zich buiten dergelijke hoogtebeperkingsgebieden.

Ondermeer op grond van internationale burgerluchtvaartregelgeving dienen minimaal de volgende objecten van obstakelmarkering en -lichten te worden voorzien:

- objecten met een hoogte van 150 meter of meer;
- objecten binnen een afstand van 120 meter tot water- en/of snelwegen met een hoogte van 100 meter of meer;
- objecten in de nabijheid van luchtvaartterreinen;
- objecten met een hoogte van 100 meter of meer binnen laagvlieggebieden voor de burgerluchtvaart;
- objecten met een hoogte van 45 meter of meer ten opzichte van het maaiveld binnen een afstand van 950 m (ruim 0,5NM) tot een SAR route.

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Luchtvaart

Ons kenmerk
ILT-2013/11399

Daarom verzoek ik u de windturbines als volgt van obstakellichten te voorzien:

Voor de daglichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een wit flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 candela (ICAO Medium Intensity type A; 20-60 flitsen per minuut).

Voor de nachtlichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een rood, flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 candela (ICAO Medium Intensity type B; 20-60 flitsen per minuut).
- Circa 45-52 meter onder het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie rode, vastbrandende obstakellichten met een lage lichtintensiteit van 50 candela.

De aangebrachte obstakellichten dienen vanuit de lucht rondom zichtbaar te zijn. Dit kan resulteren in het aanbrengen van meerdere lichten per niveau. De lichten mogen naar de grond toe afgeschermd worden. Wanneer meer details van het windpark bekend zijn kunt u het lichtenplan ter toetsing voorleggen. Daarnaast verzoek ik u de windturbines uit te voeren in een witte kleur.

Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) beoordeelt de invloed van de windturbines op de correcte werking van de ondermeer elektronische navigatie-, communicatie-, en landingshulpmiddelen. LVNL heeft per e-mail van 25 februari 2013 aangegeven dat de toetsingsvlakken van (voormalig) radarstation Herwijnen niet meer van toepassing zijn. Per juni 2012 is het radarstation buiten bedrijf gesteld en hoeft de gemeente(n)/provincie bij beoogde bouwplannen geen rekening meer te houden met de toetsingsvlakken van radarstation Herwijnen. Met betrekking tot de windturbines nabij Vianen is het toetsingsvlak van Herwijnen dan ook niet meer van toepassing.

Defensie beoordeelt de invloed van de windturbines op de militaire luchtvaartoperaties. Defensie heeft per e-mail van 1 maart 2013 aangegeven dat door TNO een radarverstoringsonderzoek moet worden uitgevoerd om te beoordelen of de verstoring van de turbines onder de toegestane waarden blijft. Hiervoor kunt u contact opnemen met de heer O.J. van Gent van TNO (onno.vangent@tno.nl, (088) 866 4025, (0)6 10193232). De resultaten van dit onderzoek kunt u terugkoppelen aan de heer R. Landstra van Defensie (R.Landstra@mindef.nl, Postbus 90004 I 3509 AA I Utrecht I MPC 55A).

Tenslotte wil ik u erop wijzen dat alle objecten met een hoogte van 100 meter of meer aan luchtvarenden moeten worden bekend gesteld. Daarvoor verzoek u tijdens de realisatie van de genoemde windturbines het formulier *Melding Luchtvaartobstakels van 100 meter en hoger* in te vullen en toe te zenden aan de heer J. van Rosmalen van mijn dienst (obstakels@ilent.nl).
Dit formulier is te downloaden op
http://www.ilent.nl/onderwerpen/transport/luchtvaart/formulieren_luchtvaart.

Ik vertrouw erop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Luchtvaart

Ons kenmerk
ILT-2013/11399

Met vriendelijke groet,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,
namens deze,
DE INSPECTEUR ILT/LUCHTVAART,

ing. H. van den Berg

BIJLAGE 1 LOCATIE WINDPARK NABIJ VIANEN

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Luchtvaart

Ons kenmerk
ILT-2013/11399

Locatie windturbines in windpark nabij Vianen

Turbine	X	Y
1	135,414	442,214
2	135,543	442,625
3	135,789	442,403
4	135,873	442,106